

۲۲۴۷۲۰۷

قوه قضائیه

گزارش نشست علمی

اعتراض متضرر از تصمیم مرجع قضایی کیفری

نسبت به معدوم کردن، ضبط کردن و با استرداد اموال

۰۰۲۱۰۱۳۵

پژوهشگاه قوه قضائیه

سرشناسه	: عسگری مروت، علی، ۱۳۶۸-
عنوان قراردادی	: ایران، قوانین و احکام
عنوان و نام پدیدآور	: گزارش نشست علمی اعتراض متضرر از تصمیم مرجع قضایی کیفری نسبت به معدوم کردن، ضبط کردن و یا استرداد اموال / تحقیق و تدوین علی عسگری مروت؛ تنظیم علی اصغر آشوری، علی ترابی پور؛ دبیر نشست عبدالعلی توجهی؛ ناظر علمی شهید شاطری پور اصفهانی
مشخصات نشر	: تهران: قوه قضاییه، مرکز مطبوعات و انتشارات؛ پژوهشگاه قوه قضاییه، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	: ۸۷ ص؛ ۱۴/۵×۲۱ س.م.
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۷۵۵۳-۴۶-۸
وضعیت فهرست نویسی	: فبا
یادداشت	: کتابنامه، ص: ۸۷؛ همچنین به صورت زیرنویس.
موضوع	: مصادره اموال -- قوانین و مقررات - ایران
موضوع	: ضبط و توقیف اموال - ایران
موضوع	: رویه قضایی - ایران
موضوع	: حقوق جزا - ایران
شناسه افزوده	: توجهی، عبدالعلی، ۱۳۴۳ - دبیر
شناسه افزوده	: آشوری، علی اصغر، ۱۳۶۶ - تنظیم کننده
شناسه افزوده	: ترابی پور، علی، ۱۳۵۹ - تنظیم کننده
شناسه افزوده	: شاطری پور اصفهانی، شهید، ۱۳۵۹ - ناظر
شناسه افزوده	: ایران، قوه قضاییه، مرکز مطبوعات و انتشارات
شناسه افزوده	: پژوهشگاه قوه قضاییه
رده بندی کنگره	: KMHF۰۰۶
رده بندی دیویی	: ۳۴۵/۵۵۰۷۷۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۸۵۳۸۹۱۵
اطلاعات رکورد کتابشناسی	: فبا
Iran. Laws, etc.	
Confiscations -- Law and legislation -- Iran	
Forfeiture -- Iran	
Jurisprudence -- Iran	
Criminal law -- Iran	

تلفن: ۰۲۱-۲۲۰۹۲۰۶۱

کد پستی: ۱۹۸۳۸۴۶۵۱۴

وبسایت: www.jri.ac.ir

نشانی: بزرگراه چمران، بزرگراه یادگار امام بعد از خروجی اوین درکه، پژوهشگاه قوه قضاییه

مرکز مطبوعات و انتشارات قوه قضاییه

عنوان: اعتراض متضرر از تصمیم مرجع قضایی کیفری نسبت به معدوم کردن، ضبط کردن و یا استرداد اموال

دبیر نشست: دکتر عبدالعلی توجهی (عضو هیئت علمی دانشگاه شاهد)

تنظیم: علی اصغر آشوری، علی ترابی پور

اساتید و قضات مدعو: دکتر حسین ذبحی (مستشار دیوان عالی کشور)، دکتر حسنعلی مؤذن زادگان

(عضو هیئت علمی دانشگاه علامه طباطبائی)، دکتر عبدالعلی توجهی (عضو هیئت علمی دانشگاه شاهد)،

دکتر سید حمید شاهچراغ (قاضی دادگستری)، دکتر شیخی پور (قاضی دادگستری) و آقای کریم حبیب

پروین (قاضی دادگستری)

تحقیق و تدوین: علی عسگری مروت (پژوهشگر گروه مطالعات جزایی پژوهشگاه قوه قضاییه و جرم‌شناسی)

ناظر: دکتر شهید شاطری پور اصفهانی (عضو هیئت علمی پژوهشگاه قوه قضاییه)

صفحه آرای: لیلا کاظمی اسفه

ناشران: پژوهشگاه قوه قضاییه، مرکز مطبوعات و انتشارات قوه قضاییه

قیمت: ۲۰۰/۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۵۵۳-۴۶-۸

تیراژ و نوبت چاپ: ۱۰۰۰ نسخه - چاپ اول - آبان ۱۴۰۰

مرکز پخش، فروشگاه و نمایشگاه دائمی: تهران، خیابان حافظ، نیش خیابان سمیه، ساختمان شماره ۳ قوه قضاییه

وبسایت: www.judpub.ir

شماره‌های تماس: ۰۲۱ ۸۸۱۹۹۹۰۴ - ۰۲۱ ۸۸۱۹۹۹۱۳

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۷
مقدمه.....	۹
۱. شرایط اعتراض در فرآیند رسیدگی کیفری.....	۱۳
۱-۱. اشخاص دارای حق اعتراض.....	۱۵
۱-۲. مهلت اعتراض.....	۱۷
۱-۳. جهات اعتراض.....	۱۷
۱-۴. شناخت مفهوم متضرر.....	۱۹
۱-۵. اموال موضوع ماده ۱۴۸ قانون آیین دادرسی کیفری.....	۲۴
۱-۶. رعایت تشریفات رسیدگی.....	۲۵
۲. نحوه رسیدگی به اعتراض متضرر به معدوم کردن، ضبط کردن و یا	
استرداد اموال.....	۲۹
۲-۱. سابقه تقنین.....	۲۹
۲-۲. تصمیم دادسرا در مورد اموال.....	۳۴
۲-۳. رسیدگی دادگاه کیفری به اعتراض متضرر.....	۳۶
۲-۴. تصمیم دادگاه.....	۳۷
۲-۵. نحوه اعتراض و قانون حاکم بر آن.....	۳۸
۲-۶. مواعد اعتراض.....	۳۹
۲-۷. هزینه اعتراض.....	۴۰
۲-۸. مصادیق دادگاه‌های بدوی.....	۴۱
۲-۹. مصادیق مراجع تجدیدنظر.....	۴۱
۲-۱۰. اعتراض به مال توقیف شده موضوع رأی غیابی.....	۴۱
۲-۱۱. اعتراض پس از اتخاذ تصمیم دادگاه تجدیدنظر.....	۴۳
۲-۱۲. آثار اعتراض طرفین و ثالث.....	۴۴

بیشگفتار

نشست «اعتراض متضرر از تصمیم مرجع قضایی کیفری نسبت به استرداد، ضبط و معدوم کردن اموال» که در پژوهشکده حقوق جزا و جرم‌شناسی برگزار شده به یکی از موضوعات مهم و مبتلابه مراجع قضایی کیفری پرداخته که ابهام‌ها و چالش‌های فراوانی در این مراجع ایجاد کرده است. این موضوع در قالب نشست تخصصی با حضور اساتید و قضات مطرح و در رابطه با مسائل متعدد مرتبط با آن تبادل نظر صورت گرفت.

موضوع اعتراض متضرر از تصمیم مرجع قضایی کیفری نسبت به استرداد، ضبط و معدوم کردن اموال چه قبل از انقلاب اسلامی و چه پس از آن مورد توجه جدی دادگاه‌ها بوده و سپس در قوانین مختلف وارد و سؤالات و رویه‌های مختلفی از جمله در قانون مبارزه با مواد مخدر، قانون قاچاق کالا و ارز و قانون مجازات اسلامی در این خصوص شکل گرفت. قانونگذار نیز به دلیل اهمیت این موضوع، هم در قانون مجازات اسلامی و هم در قانون آیین دادرسی کیفری، متعرض آن شده و بنابراین می‌توان آن را از جنبه‌های مختلف ماهوی و شکلی مورد بررسی و بحث قرار داد. تعریفی که از متضرر از تصمیم مقام قضایی در تبصره ۲ ماده ۱۴۸ ق.آ.دک. می‌توان ارائه داد، مفهوم عامی داشته و اعم از بزه‌دیده و ذی‌نفع است. اموالی که موضوع بحث است می‌تواند هم از سوی دادسرا موضوع استرداد یا معدوم شدن قرار بگیرد و هم از سوی دادگاه. تصمیم دادسرا می‌تواند در قالب دستور یا قرار و نسبت به معدوم و استرداد باشد و در خصوص ضبط اموال، دادسرا نقشی ندارد. وقتی دادخواست ضرر و زیان داده شده است، دادگاه در کنار رسیدگی کیفری، به این دادخواست نیز رسیدگی می‌کند، ولی وقتی رأی صادر شد، نحوه اعتراض به آن مطابق قانون آیین دادرسی مدنی است.

از آنجا که اختلاف‌نظرهای موجود، آثار و تبعات زیادی نسبت به حقوق مردم از جمله حقوق اشخاص ثالث متضرر از وقوع جرم دارد و به منظور ایجاد یک رویه

۸ / اعتراض متضرر از تصمیم مرجع قضایی کیفری ...

واحد در دادگاه‌ها این نشست برگزار گردید. چستی مفهوم «متضرر» و اینکه آیا مفهومی اعم از معنای اصطلاحی قانون آیین دادرسی کیفری دارد، شیوه رسیدگی به اعتراض ثالث و اینکه در این خصوص آیا می‌توان به مقررات قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور مدنی مصوب ۱۳۷۹ استناد کرد، از جمله مسائل بررسی شده در این نشست بوده است.

امید است برگزاری این نشست‌های تخصصی با رویکرد مسأله‌شناسی و حل مسأله بتواند برای دستگاه قضا و تسهیل دسترسی عالمانه به عدالت قضایی در معنای واقعی کلمه تاثیرگذار باشد.